مدیر : محمد قدیر تره کی
اداره : دعمومی مطبعی له څنګه ـ کابل
بې امضاء مقالې د مدیر له خوا لیکلې کیږي
بې د تعطیل له ورځو هره ورځ خپریږي

اصلاح

PROPERTY OF ACKU

ځایونه کالنی شپږ میاشتنی
د کابل په ښار کښې ۲۵ـ افغانی ۱۴ ـ افغانی
په افغانستان کښې ۳۰ـ افغانی ۱۸ـ افغانی
په دباندنیو هوادو کښې یو نیم پونډ ۱۸ شلنګ

ګڼه (۱۶۰) کال (۱۵) پنجشنبه (۵) د حوت ۱۳۲۲ش (۲۹) د صفر ۱۳۶۳ ق (۲۴) دفروری ۱۹۴۴ ع پر له پسې لمبر (۳۷۶۷)

دباندنۍ خبرونه

مسکو : ستالین د (کریوای روګ) دفتحې په مناسبت دالاندې اعلامیه خپره کړه : داو کراین ددریم محاذ شوروی عسکرو دخپلو تعرضي حملو په اثر دد لوېر ۳ د (کریوای روګ) ښار چه داوسپنې دډبرو د کانو مرکز او دصنعت خورالوی مرکز او ددمدافعې خور امهم اتکائي ځای و ، ونیو . ددغه ښار د نیولو په جګړو کښې د (لفټي ننټ جنرال ګلاګولف) او (لفټي ننټ جنرال شارو خنی) او (ماژور جنرال کوتوف) او (ماژور جنرال کوسو بوتسکی) او (لفټي ننټ جنرال کور تسوف) او توپچیانو اوددوی تر قیادت لاندې قواؤ په تېره لوی برخه اخستې ده او په دغه نسبت دوی د (کریوای روګ) دعسکرو په نامه و بلل شوه او نشانونه ئې اخستې دی همداډول ددغه ښار دفتحې په نسبت په مسکو کښې داو کراین ددریمې جبهې د عسکرو په افتخار چه د (کریوای روګ) ښار ئې نیولی دی (۲۲۰) توپه چه هر یوه شل ټکان و کړه د خوشحالۍ په توګه فیر شول . ضمناً ستالین دخپلې اعلامیې په پای کښې ددغو قواؤ له قوماندانانو او ددوی تر اثر لاندې قواؤ نه چه د کریوای روګ په فتح کښې ئې شرکت کړی و تشکر و کړ . (تاس)

مسکو : دشوروی حربی ابلاغیه وائي چه ددلو په ۳ تاریخ شوروی قواؤ دلوګا په جنوب او جنوب غرب کښې خپله تعرضي حمله پسې اوږده کړه او ددغه حملې په اثر ئې څو ودان ځایونه چه بو کینو چه د (سترو ګی کراسینه) په ۱۰ میلی کښې پروت دی او (سګلټیسی) او (بوروتنو) هم په دغه جمله کښې شامل دی د المانیانو نه بېرته ونیول دالمان دغدیر دجنوب او جنوب غرب په برخه کښې شوروی قواؤ خپلې تعرضي حملې پسې اوږد کړې او سره له دې چه کلکه جګړه جاری ده د ۲۰۰ نه ډېر ودان ځایونه چه (میخائیلوفسکی) چه د (دنو) دشرق په ۱۶ کیلو متری کښې پروت دی او (ګوسیوو) او د (میا کوو) دلاری داور ګاډی سټېشنونه او (مورنیو) هم په دغه کښې شامل دی دالمانیانونه بېرته ونیول . د خولم دښار په غرب او جنوب غرب کښې شوروی قواؤ سره له دې چه جګړې هم جاری دی پیشرفت کړی دی او دسلونه ډېر کلی ئې د المانیانو نه بیرته ونیول . د او کراین ددریمې جبهې قوځونو خپل پیشرفت پسې اوږد کړ او تر کلکو جګړو وروسته ئې دالمانیانو مقاومت مات کړ او ددلو په ۳ تاریخ ئې دخپلې تهاجمي حملې په اثر د کریوای روګ ښار چه داو کراین دلویو صنعتي مرکزو له جملې نه یو مرکز دی دالمانیانو له قوځونو نه بېرته ونیو . دمحاذ په نورو څنډو کښې د اکتشافي ټولګیو او دتوپو د باطریو ګڼو له باری او ددوائرو خواوډ نقب اچوونکو فعالیت او محلي جګړې وشوې . ددلو په ۲ تاریخ په ټولو محاذو کښې شوروی قواؤ دالمان ۴۸ ټانکه او ۸ـ الوتکې محوه کړې دی . (تاس)

توکیو : دجاپان حربی ابلاغیه : د «رابال» په فضائي جګړو کښې دمتحدینو (۳۳) الوتکې دجاپان دجګک خولو توپو دخوارا و غورځولی شوی لکه معلومه شوی چه د «مایو» په غرو کښې دمتحدینو ځینې قلابند شوی ټولګی غواړی چه د او بوله خوا څخه د محاصری دحلقې څخه ووزی . مګر دوی په دغه خپل کوښښ سره ندی کامیاب شوی او دجاپان الوتکو پرله پسې ددوی پر ډېر بوبمباری و کړه او ډېر تاوانونه ئې ورا ړولی دی . (دومی)

الجزیره : دمتحدینو حربی اعلامیه وائي چه ددوشنبې په ورځ دالمان څو چټکو تار پیډو وړونکو بېړیو دانسیو دبندر ساه در سیدلو دیاره کوښښ و کړ خو دامریکا دسا تونکو بېړیو له خوا تېښتې ته اړې شوې . او د جرمن یوه بېړۍ د ګولۍ د لګیدلو په اثر وچاوده او بله بېړۍ ئې د ساحل سره ونښته د انسیو په محاذ کښې لنداخ اوډوب وشو او د (۸) نمبر اور دو په محاذ کښې د ګزمې فعالیت وشو د متحدینو الوتکو داور تې دقطار پرتا سیسا تو او دامپریا او لګهان پر بندر ګاه بمباری و کړه . او دمتحدینو دیوه بل سیل بم اچو ونکو او ښکاری الو تکو حملې د انسیو په منطقه کښې د جرمن پر عسکری ښیو جاری دی او په هوائي جګړه کښې د جرمن ۳ـ الوتکې را واچولې شوې . (ریوتر)

نوی ډیلی : دمتحدینو د قو ماندانی حربی اعلامیه د آسیا په جنوب شرق کښې وائي چه د دو شنبې په ورځ دمتحدینو عسکرو د اراکان په منطقه کښې دجاپان پر عسکری موقعیتو نو حملې و کړې ، او دجاپان عسکر ئې پر شاوو هل د بو تی دونګ او مانګدو په سړک کښې دجاپان دقواؤ فشار شته دی د برما په شمال کښې د هو کانګ په ناوه کښې چینی عسکرو (تائیفاګا) ونیو . (ریوتر)

دچرچل وینا

لندن : د سه شنبې په ورځ چرچل دانګلستان صدر اعظم دهغه مملکت په دار العوام کښې یوه وینا و کړه او وی ویل چه : داغم او خوشحالۍ د څرګندولو وخت ندی بلکه دعزم او کوښښ او آماد ګیو وخت دی جګړه لا تراوسه جاری ده . ماهیڅکله دا سې تصور ندی کړی چه په اروپا کښې د جګړې پای ته رسیده نژدې ده او یا داچه جرمني به ژر مات شي ، او یقیناً په دې خصوص کښې ماهیڅ ضمانت ندی کړی او حتی داسې هیله می هم نده څرګنده کړې چه جګړه به په ۱۹۴۴ کال کښې پای ته ورسیږي او نه می ددغه پر عکس څه ضمانت کړی دی . چرچل وویل چه هغه اطلاع چه زه ئې لرم داسې څرګندوی چه هټلر او دده پولیس بشپړ کنټرول لري او جرمني جنرالانو فیصله کړېده چه د جګړې په اوږدولو کښې یو دبله مرسته و کړي . جرمن تقریباً درې سوه فرقې عسکری قوه

لری که څه هم ددغو فرقو تعداد نسبتاً لږ شوی دی خو دجرمن ددغو عسکرو حربي استعداد بشپړ دی . د جرمن دعمومی ارکان حرب وضعیت چه وروسته له ډیری عمومی جګړې متحدینو مات نکړای شو تراوسه پوری منظم دی ، او دیوه نظام په ډول چه په هغه کښې څو زره د حربي مکتب تربیه شوی منصبداران شامل دی دوام لری . دجرمن داتحاد او دجګړې د دوام عقیده تراوسه نده ماته شوې ، دجرمن دغه ارکان حربیه خورا جنګي مهارت لري او خپل عسکر په جګړه کښې او له یوه ځای څخه و بل ځای ته دخپلو عسکرو ګړندی حرکت اداره کوی ، په دغه خصوص کښې دایطالیا جګړې هیڅ شك نه پرېږدی . دمتحدینو دالوتکو بمبار یو دجرمن داسلحې پر جوړولو ډېره اغیزه کړیده دشرق په محاذ کښې دشوروی قواؤ فتوحات جرمنیانو ته خورا درانه تلفات اړولی دی . داحقیقت دی چه دجرمن هغه ډېری فرقې چه ایطالیا او یو ګوسلاویا ته بیولی شویدی او دجرمن هغه ډېره قوه چه په بلجیم هالینډ ، فرانسه کښې پر اروپا باندې دتعرض دتهدید په اثر ساتلې شویده دشوروی دفتوحاتو سره ئې ښه مرسته کړیده همداډول د امریکائی او انګریزي عسکرو او الوتکو دفعالیت په اثر دجرمن (۳) ملیونه عسکر او له پنځو څخه څلور برخې فضائي قوه مشغوله شوې ده چه داهم شوروی اتحاد ته یوه مرسته رسوی چرچل وویل چه په جګړه کښې دانګلستان درول په خصوص کښې څه لافې نه وهم خو د نورو متحدینو سره دانګلستان داتحاد په نسبت داخیله وظیفه ګڼم چه په جګړه کښې دانګلستان درول په خصوص کښې څه وواېم مثلاً د ۱۹۴۳ کال دجنوری له میاشتې راهیسته تراوسه پوری دانګریز بېړیو او فضائي قواؤ دجرمن نیمې اوبتلان ډوب کړی دی دا حقیقت داسې را نوله صورت نه ښه ښکاریږي او هم ۴۰ په سل کښې دجرمن اوبتلان خراب شوی دی او داخرابوالي له خرابو اوبتلا نواو دهغو دعملې له مرو څخه ښه ښکاریږي پر سپېره پر دغه شمېر او بتلانو د جرمن (۱۹) جنګي بېړۍ اوډېری تار پیډ و اچوونکي بېړۍ اود جرمن نورې جنګي او محافظې بېړۍ تلفې شوې دی او په همدغه موده کښې دالمان ۳۱۶ تجارتي بېړۍ په ۸۳۵ زره طنه ظرفیته ډوبې شوې او دانګریز هوائي قوې ته دهغې بمبارۍ نه چه پر برلین ئې کړی ده افتخار حاصل دی چه ۳۸ زره او ۳ سوه کسه عسکر او د انګلستان دفضائي قوې دالوتکو عمله مړه شویدی او ۱۰ زره او ۴ سوه کسه عسکر ورك دی او دجګړې په ټوله موده کښې دانګلستان ۱۰ زره الوتکې تلفې شوې دی او دجګړې په دغه موده کښې دانګلستان الوتکو داروپا دشمال په صحنه کښې تقریباً ۹ سوه زره حملې کړیدی دانګلستان هغه پیاده عسکر

چه ددوی شمېر په ۱۹۳۹ کال کښې دپولیسو دشمېر نه لږ څه زیات وه ددنیا په هر محاذ کښې په جګړه کښې شامل دی او دفرانسې ، ناروی او هالینډ ، بلجیم مصر ، اریتیریا ، حبشه ، سمالي لینډ مدغاسکر ، سوریه ، شمالي افریقا ایران ، سسلي ، ایطالیا ، یونان ، کریت برما ، ملایا ، هانګ کانګ په محاذو کښې ئې جګړې کړې دی او تاریخ به دانګلستان دعسکرو هغه فعالیت چه په دغه جګړو کښې ئې کړی دی څرګند کړي . اوس ددغه جارحانه کوښښو په ضمن کښې دانګریز د الوتکو هغه بمباری چه پر جرمن ئې کړی ده ډېر اهمیت لري او د اوقیانوس اطلس دلوی حمل او نقل په نتیجه کښې اوس د امریکا دبم اچوونکو الوتکو شمېر نسبت انګریزی الوتکو ته ډېر شوی دی او ژر دی چه ددغه شمېر به ددغه نه هم ډېرشي دتېر کال په موده کښې دانګلستان دبحري قوې ۷ زره او ۶۷۷ کسه منصبداران او عمله او د انګلستان دتجارتي بېړیو تقریباً ۴ زره دوه سوه کسه عمله مړه شویدی او د انګلستان دبحري قوې دهغه و ګړو ټول شمېر چه د جګړې په ټوله موده کښې مړه شوی دی تر هغه شمېر چه د جګړې په اول کښې ئې درلود په سلو کښې ۳۰ دی دجګړې په اول کښې د انګلستان په بحري قوه کښې ټول ۱۳۳ زره کسه شامل ؤ او ددغه جملې نه ۴۱ زره کسه مړه شوه د ۱۹۴۲ کال دجنوری د میاشتې نه تر اوسه پوری د برطانیې جنګي بېړیو ۷۱۶ واره دالمان په ساحل دمرډکو شلك کړی دی او په دغه موده کښې تو ای ۹۵ انګریزي بېړۍ تلفې یا ویجاړې شوې دی دانګلستان او امریکا فضائي متحده قوې دالمان پر مځکو کلکې حملې و کړې او دمثال په ډول د یکشنبې په شپه د ۴۸ ساعتو په موده کښې د متحدینو دالوتکو ۴ لوئي حملې پر المان وشوې چه د یکشنبې دشپې ددغو حملو لمړی حمله د انګریز دیوزر بم اچوونکو الوتکو له خوا په لیپزګ وشوه او ددغه جملې نه ۷۹ الوتکې تلفې شوې د یکشنبې په ورځ تقریباً یو زر امریکائی الوتکو سره له ډېرو ښکاری انګریزي او امریکائي الوتکو په لیپزګ او د جرمن په نورو ځایو بمباری و کړه مګر دمتحدینو د تلف شو و الوتکو شمېر نسبتاً لږ و . و روسته له هغه دمتحدینو له ۶ تر ۷ سو والوتکو په شتوتګارډ حمله و کړه او دالمان پر فضائي قوه ئې خپل فوقیت ثابت کړ ددې حملو په ضمن کښې ئې ۹ زره ټنه بمونه دجرمني پر خاوره واچول چرچل وویل چه دمتحدینو دفضائي قوې دحملو شدت به دجرمنی په خاوره د پسرلي او اوړی په وخت کښې خورا زیات شي . د المان د وسلو جوړولو فابریکې به تر بمبارۍ لاندې ونیوله شي ، حتی که څه هم دجرمنی دافابریکې خورا لری ځایو ته یو وړې شي او د فضائي قوې دتعرض په همدې

کورنۍ خبرونه

معاینهٔ سرك تنګی ابریشم

کابل : وکیل والی و مدیر عمومی معابر ولایت کابل برای معاینهٔ امور جریان سرك تنګی ابریشم بد انصوب حرکت کردند . (باختر)

اساس به په اروپا باندې دمتحدینو دتعرض پلان طرح شي .

متحدین خیال لری چه د المان د اسلحې جوړولو صنعت هر ځای چه وی محو کړي .

بر سېره پر انګلستان باندې د المان دفضائي قوې له حملو ، المانیان پر انګلستان باندې د حملې شروع کولو دپاره د فرانسې پر ساحل ترتیبات نیسی . او دالمانیانو دا تعرض به د بې پیلوټه الوتکو په صورت یا غالباً په راکټ (هوائي موزك) صورت او یادې دواړو اسلحو د استعمال په صورت په زیاته اندازه وشي . مونږ دالمانیانو داتیاری په دقت سره ګورو او په موقع او مساعده هوا کښې به د المان ددې تیاری پر موقعیتو باندې حملې شروع کړو . چرچل وویل چه اوس دالمان ۲۰ فرقې عسکر په بالقانو کښې موجودی دی . او لکه چه تخمین شویدی د المان ۲۵ فرقې عسکر په ایطالیا کښې دی چه له هغو څخه دالمان ۱۸ فرقې عسکر د روما په جنوب کښې عملیات کوی . په «یوګوسلاویا» کښې که څه هم المانیان ډېر شدت کوی مګر دملیونو قوه دالمان پر ضد کامیابانه عملیات کوی . نه یوازې «کروتان» او «سلوویتان» په ملیون کښې شامل دی بلکه ډېر «سربیان» هم دالمان پر ضد له مارشال «تیتو» سره شامل شوی دی . د مارشال «تیتو» عسکر په یوګوسلاویا کښې د ملیون ربع نفرو ته رسیدلی دی . او دا نفری پوره اسلحه لری .

مګر متأسفانه دجنرال «تیتو» او جنرال «میها ئلووچ» دقوا ؤ تر منځ تصادم پیښ شوی دی دجنرال «تیتو» طرفداران نسبت دجنرال «میها ئلووچ» مقلدینو ته چه د یوګوسلاویا دشاهي حکومت په نامه کار کوی زیات دی .

څرنګه چه یوازې د مارشال «تیتو» د المان پر ضد عملیات کوی نوله دې کبله به دانګلستان حکومت د مارشال «تیتو» د قوې د پاره هر ډول معاونت تهیه کاندی .

چرچل وویل هغه شورشونه به چه په یونان کښې پیدا شوی دی المان ته فائده و کړي . په هر حال د یونان ، یوګوسلاویا او ایطالیا مملکتو ته به پس له هغه چه د المان له اسارت څخه خلاص شي ، آزاد وي چه په خپل خواهش دخپل ځان دپاره خپل نوی حکومت تشکیل کړي . دقاهرې ـ طهران او

(پاتې په دوهم مخ کښې)

طبیعت و نبوغ

(۲)

شیلر شاعر بزرگ المان اکثراً در اثر کثرت انهماك خود در نظر و بحث وتنقید شکایت داشته می گفت این عوامل سبب تنزل اشعار وفساد کار او شده است درین جابین دوشاعر درجه اول گوته وشیلر فرق فاحشی هوید اگردیده ومیرساند که در گوته مخصوصا حریت تو هم غلبه داشت ودر شیلر قصدوتعمد فکری غالب بود واین حالت اکثراً خیالات او را مقید ساخته واز پرواز طائر فکرش مانع میگردید.

ازین اوصاف میتوان استنباط کرد که توهم با آنکه در ایجاد قوهٔ شعر تاثیر بزرگی دارد دامانمیتواند در عظمت شعری فوق العاده تأثیر داشته باشد چه درین هیچ جای شك نیست که شیلر یك شاعر بزرگی بشمار رفته و در بین شعرای دیگر منزلت عالی داشت. لیکن توهم در پیشگاه عقل او مطیع وخاضع بود در حالیکه توهم دیگر شعرا به آن اندازه مطیع عقل اوشان نبود.

از تحلیل رو حیات شعرای بزرگ ثابت میشود که وظیفهٔ عقل در بنای شاعری از وظیفهٔ توهم کم نیست. توهم طوریکه توضیح داده شد در تکوین مادهٔ احساسات میپردازد هر قدر که دامنهٔ معرفت شاعر وسیع باشد بهمان اندازه درمقابل مؤثراتی که از دنیا باو رو میدهد مالك قوه وقدرت میباشدومیتواند اشیاء ومواقف را نسبت باشخاص دیگر بصورت صحیح ودقیق بسنجد وهر قدر که تفکر شاعر از روی انتظام وتسلسل اساسی بود، وحافظهٔ قوی وتندی را مالك باشد بهمان اندازه توهم او نیز ثروت وافر و تنوع بیشتری رادارا میباشد.

بعضی از اشخاص چنین خیال دارند که شاعر قطعا باطلاعات و معلومات و تحصیل معرفت احتیاج نداردزیرا شاعر میتواند از مشاعر خود مواد لازمه را تامین وفراهم کند. بعضی ازشعرا عقیده دارند که علم ومعرفت در راه خیالات ایشان مانع گردیده واخلاق آنهارا طوردیگر میسازد لیکن این عقیده ناشی از عجز و قصور و پارهٔ اسباب مخالفی میباشد که دراثر آن نمیتوانند با شعرای بزرگ برابری بکنند.

گوته میگوید: بزرگترین شاهکارهای نبوغ بدون امداد مواد خارجی قیمت وارزشی ندارد عبقریت و نبوغ عبارت از قوه وقدرتی است که بواسطهٔ آن صاحب اینقدرت میتواند از هرفرصت استفاده بکند وتصورات را ترکیب دهد.

درشعرای معروف چنان ظواهر نفسی وجود دارد که مخصوصاً جالب نظر بوده وعبارت ازرقت شعور و وفرت آن میباشد که بدقت کامل وتهذیب نفسی اوشان دلالت مینماید وچنان حالات مختلف و متنوع نفسی در ایشان متوالیاً هویدا میشود که انسان دربعضی ازمواقف ازتعبیر و توصیف آن عاجز می آید، نغمه‌های موسیقی را که (هیتی) میشنید موجب میشد تااز چشمان او سرشك فراوان سرازیر گردد، مشاهدهٔ مناظر بهجت افزا عقل وهوش شوپنهاور را می‌ربود نامبرده درینوقت تمام اطراف خود را فراموش می کرد

بواسطهٔ این شعور قوی موفق شد که فلسفهٔ جمال را بطور عمیق تحلیل کند چنانچه نظیرآن در مؤلفات فلاسفهٔ دیگر دیده نشده است.

شعرای بزرگ باچنان قوای غریزی ممتاز هستند که بواسطهٔ آن میتوانند محتویات قلوب خود را در قالب برجستهٔ تعبیر بنمایند. اعمال اوشان نتیجهٔ ارادهٔ کور کورانه نبوده بلکه از چنان سائقهٔ تراوش مینماید که هیچ چیز به آن غلبه نمی‌تواند.

این مسئله غلط است که اعمال آنهارا بحب شهرت طلبی ویاتحصیل مصالح شخصی ویاقومی نسبت بدهیم. تمایل به آنچیزیکه دل‌را بیقرار وناآرام میسازد یك تمایل طبیعی است که در نفوس همه غالب میگردد.

انسان همیشه آرزو دارد که غم و حزن را از دل خویش دور نموده روح خودرا آرام سازد واین حس درنوابغ شعرا که حالات نفسی اوشان خیلی مختلف میبا شد بیشتر ظاهر است یك شاعر ژنی چون سنگینی آراء ومشاعر وثقل آن را تحمل نتوانست از کتمان آن عاجز می آید آنگاه به غرض شانه تهی کردن آن‌را در قالب تعبیر ریخته وقلب خویش را خالی میکند ودر فکر این نیست که ادب و فضل او مورد تقدیر و اعتراف واقع شود اگرچه اغماض وعدم تقدیر ازاو سبب تألم وشکایت میشود لیکن این اندیشه نمیتواند هدف اورا تغیر داده ودرعملش تاثیری وارد کند.

وته فن‌را وسیلهٔ تعبیر آنچه که در نفس خویش داشت اتخاذ مینمود اومیگوید: تمام اشعاریکه من برشتهٔ نظم درآورده‌ام درنفس من تأثیرات مهمی تولید کرده است من هیچگاه نتوانسته‌ام طائر اشعار را از هوا شکار کنم ودرخصوص چیزهائیکه تجربه نکرده‌ام شعر نگفته‌ام من هیچگاه شعری نسروده‌ام مگر وقتیکه دلم باعشق ومحبت مملو بود! به گوته وقتی یکنوع حالت نفسی متناقضی عارض میگردید میخواست آن را تعبیر و توصیف کند تو هم مواد لازمه را برایش تامین مینمود.

بعضی ازشعرا اصولی را غیرازاصول گوته تعقیب نموده‌اند.

شیلر درطرح موضوعات خویش از خارج استمداد میجست بر خلاف گوته نفس خویش را منبع استمداد قرار داده بود گوته اشعار خود را بواسطهٔ مشاعرخود تعبیر مینمود لذا از اعمال خود حکایه میکرد. شیلر میگفت: «هدفیکه نقطهٔ نظر شعر بوده وشعربطرف آن می بیند اینست که از انسانیت بصورت مکمل تعبیر شود» شیلر درحیات خود چون به وقائعی مصادف میشد ویا درتاریخ قصه‌ها را میخواند آن را لباس شعری منسبی پوشانده وبا استعارات مناسب وقوافی واوزان وخصوصیات افسانوی تزئین وآرایش میداد.

(هرمان گرم) راجع به گوته میگوید (گوته درتفکر خود قطبا نقیض شیلر بوداو باهمیت شیلر اعتراف می‌نمود وحیات معتاد او را احترام وعظمت وشخصیت اورا تقدیر میکرد لیکن نبوغی راکه نسبت به آن شعر میگفت درنظر گوته مهم نبود. (باقی دارد)

راتلونکی عصر او دژوندانه ضروری مواد

(۳)

دامریکا دمتحده ولایتو آبشارونه د (۵۵) ملیون اسانو په قوه اړلو تخمین شوی او دسکندینا ویا د ممالکو آبشارونه د ۲۲ ملیون اسانو په قوه اړلو تخمین شو یدی. په دی کښې هیڅ شك نشته دی چه که دقوی له دی منابعو څخه پوره استفاده وکړله شی عالم به له نورو منابعو څخه مستغنی وګرزی ځکه چه دامنابع دائم الاستحصال دی او لږ یدل نه لری مګر له آبشارونځنی استفاده آخیستل د اوبو دجریان له اندازی او له لوړو څخه لاندی توئیدلو او دانتظام له اندازی سره تعلق لری. ددی دپاسه دوه نور منبعونه وجود لری چه انسان تر اوسه پوری له هغو څخه استفاده نه ده کړی او هغه د وه منبعه باد او د سیلاو او به دی. باد خوراډیره قوه لری او په ټولو ځایو کښې شته مګر له دی قوی څخه استفاده ډیر خرڅ غواړی او هم له دی قوی څخه هغه مهال داستفادی امکان شته چه باد په ډیر شدت سره جاری وی. مهندسین دباد قوی ته ډیره هیله لری او په دی فکر کښې دی، هغه مهال چه دنفتو او دډبری دسکرو دمنابعو استحصالات لږ شی نو له دی منبع څخه به استفاده کوی نو ځکه دوی د داسی علمی وسائلو په تهیه کولو بوخت دی چه دباد قوه ذخیره کړی. او هغه مهال چه بادونه چلیږی له هغی ذخیره شوی قوی څخه استفاده وکولی شی. مګر دسیلاو او به که څه هم دقوی یو مهم منبع بلل کیږی مګر ددی دپاره چه دسوا حلو دلوړ تیا داختلاف په قرار مختلفی درجی لری بنا پر هغه پوهانو له دی منبع ځنی استفادی څخه مخ آړولی دی.

ددی دپاره چه دد غو ټولو منابعو مرجع هغه قوه ده چه دلمر له وړانګو څخه پیدا کیږی پوهانو خیال کړی دی داسی مخصوص وسائل پیدا کړی چه مستقیماً دلمر له قوی څخه استفاده وکړی شی. که څه هم دا کار ښکاره ممکن دی مګر خور اډیر مصارف غواړی. دهغو پوهانو سر کردګان چه دلمر له قوی څخه دفایده آخستلو په خیال کښې دی په (ماسا چوستس) کښې دهندسی دکالج پوهان دی. هغو پوهانو دکیمیاوی یافیزیکی یاهغه طریقه چه دنباتاتو په چا بکی سره وده کښې مؤثره وی پیدا کړی‌ده اوخپلی تجربی ئی پسی اوږدی کړیدی. له لمر څخه په داسی ډیره اندازه تودوالی پیدا کیږی چه اندازه کول ئی په هیڅ کوم مقیاس سره امکان نه لری مګر ددی قوی ډیره برخه بی له استفادی تیتیږی.

پروفیسر کمتون د هغی علمی مؤسسی رئیس دلمر دقوی دپاره ئی یو صحیح صورت وضع کړی اولیکی: داستوائی خطیوه کولبه مځکه داوړی په دری میاشتو کښې دومره تودوالی آخلی لکه چه د ۲۵۰ تن دډبری داعلی درجه سکرو په سوځولو سره حاصلیږی له دی نه خرګنده ده هغه تودوالی چه نباتات ئی په دی ځایو کښې له لمر څخه آخلی نسبت هغه تودوالی ته چه له لمر څخه پیدا کیږی ډیر لږدی. که دعلم له لاسه وشی چه دنباتاتو قابلیت دتودوالی په آخیستلو کښې دوه برابره وګرزوی نو به هغه مهال دنباتاتو پند و الی هم دوه برابره شی او ډیره فایده به تری آخیستله کیږی. (نوربیا)

(۱) مخ پاتی

دباندنی خبرونه

مسکو دکنفرانسو په خصوص کښې چرچل وویل چه که د انګلستان او شوروی اوا تازونی نمایندګانو کولای شوای چه په هره میاشت کښې سره وګوری او خبري وکړي او ډیر لږ اختلافات به ئی په منځ کښې وه. چرچل هیله وکړه چه د جګړو په ضمن کښې به اغلباً نوري کتنی هم ددغو دری لویو دولتو دنمایندګانو په منځ کښې سره وشی. چرچل وویل چه دپو لیند مستقبله مسئله می پخپله له ستالین سره دمذاکراتو لاندې نیولی او ستالین ته مي یلی و چه پولیند دانګلستان دضمانت په اثر دالمان په برخلاف اعلان جنګ ور کړاو دا چه دپولیند مسئله اودانګلستان دارالعوام او دحکومت سیاست اوخیال دلمړی درجې اهمیت لری، هم ستالین ته ښکاره شو اوډیر خوشحاله شوم چه له ستالین نه مي واورېده چه:اراده لرم چه په اروپا کښې پولیند یا دوامه او قوی مملکت تشکیل شی.

چرچل وویل چه ما او دانګلستان وزیرخارجه (ایډن) هم په لندن کښې دپولیند له حکومت سره دپولیند دعسکر داستعمال اودروسیې او پولیند په منځ کښې ددوستی او مرستې په خصوص کښې خبرې کړی‌دی. چرچل وویل چه اه پولیند سره ډیره همدردی لرم اوپه عین زمان کښې دشوروی له نظرئی سره هم همدردی لرم ځکه چه روسیه داحق لری چه له غرب څخه دآینده حملې دتجدید په برخلاف داډ ګیر نه ولری او ټول متحدین به د همدې مقصد دحصول دپاره له شوروی اتحاد سره داسې همکاری وکړی چه شوروی اتحاد به دامقصد نه یوازې بلکه دخپلو نورو متحدینو له تصویب او مشوری سره دا مقصد حاصل کړی په موجوده حال کښې به د پولیند آزادی دشوروی دملیونو عسکرو دقربانی په نتیجه کښې حاصله شی او خیال نه کوم چه دشوروی دغه مطالبه، چه د خپل اطمینان دپاره ئی کوې دا نصاف له حدودونه لری وی چرچل وویل چه زما اودستالین په منځ کښې مفاهمه شوې ده چه پولیند باید دجګړی دمضارفو جبران په شمال او غرب کښې له جرمنی نه واخلی دبلاشرط تسلیمېدو شرائط دا معنی نه لری چه د جرمنی خلك به غلامان او لوټ (غارت) کړی شی بلکه معنی ئی داده چه متحدین به دالمان د تسلیمېدو په وخت کښې د کوم مرهونیت او یا کوم قرار داد مسئول او موظف نه وی دمثال په ډول به المانیان له منشور اطلس نه استفاده ونه کړی اوالمان هیڅ دلائل به په داسی ډول چه د المان دتسلیمید و په وخت کښې دپخوانی عمومی جنګ دختمېدو نه وروسته سم د اتازونی دمړه رئیس جمهور (ویلسن) د(۱۴) مادو سره عملی شو، قبول نه شی او داد بلا شرط تسلیمیدو معنی ده.

چرچل وویل چه دپولیند مسئله اوس د غور او مذاکرو لاندې نیول شوې ده او بیا به دفرصت په وخت کښې په دی خصوصی کښې نوره وینا وکړم.

چرچل دخپلې وینا په اخر کښې وویل چه: په داسې حال کښې چه یدی ورځو کښې دانګلستان او اتازونی په دوستانه روابطو کښې درزنه دی اچول شوی باید مو نږ هر ممکنه کوښښ وکړو چه خپله را سپارل شوې وظیفه سرته ورسوو چه په اخر کښې فتحه د متحدینو نصیب شی (ریوتر)

برلین: د(کریوای روګ) په جبهه کښې او د(شاشکوف) په شرق کښې او د(ویتبسك) په جنوب غرب کښې د شوروی قواؤ حملو دوام درلود. خو ددوی ټولی حملې ردشوې. دوروستنی اطلاع په قرار جرمنی عسکر د کریوای روګ وروسته له هغه چه ددغه ځای نظامی ځایونه ئی وبجاړ کړه خوشی کړ.

دشرق د محاذ په شمالی جبهه کښې جرمنی قواؤ د جبهې د خط دلنډولو دپاره (کلین) تخلیه کړاو نور ومساعدو ځایو ته پرشا شوه د ایطالیا په جنوب کښې د نتینو په جبهه کښې کلکه جګړه جاری دی اودمتحدینو ټولی حملې سره ددرنو تلفاتو وراړ و او ردشوې د اپریلیا په جنوب کښې دمتحدینو پر محاصره شو و عسکرود محاصرې حلقه تنګه کړه شوه او دمتحدینو ټولی حملې دخپلو محاصره شوو قواؤ دنجات دپاره رد شوې اودرانه تلفات ورواړ ول شوه دجرمن لیری ویشتونکی توپونه پر(کسینو) او(نتینو) بمباری وکړه اودرانه تاوانونه ئی واړول. دجرمن الوتکو پر (نتینو) بمباری وکړه او په سا حلی او بو کښې ئی دمتحدینو د و بیړیو ته په (۹) زره ټنه ظرفیته تاوان واړاوه دامریکې الوتکو دجرمن پر غربی او مرکزی بر خو بمباری وکړه اود جرمنی دمدافعی په اثر د دوی (۳۳) الوتکی چه (۲۵) ئې څلور ماشینه وی را واچولی د جرمن الوتکو پر لندن او دانګلستان پر جنوب شرقی بر خو بمباری وکړې او په نتیجه کښې ډیر تاوانونه واړ ول شوه. (ترانس او شن)

دشپی وستری خبرونه

لندن: دالمان یوی نسبتاً لوی ټولګی الوتکو پر لندن ځوبمونه و غورځول چه دهغه په اثر څوکورونه خراب او څو کسه مړه شوه مګر په مقابل ئی دلندن جګ ځولوتوپونو مدا فعوی فعالیت ښکاره کړ.

لندن: د«واتیکان» رادیو د«پاپ» یو پیغام برو د کاسټ کړی او ده دمتحاربو مللو څخه دخپل پیغام په ضمن کښې درخواست کړی دی چه «روم» دې د یوه نظامی ځای په حیث نه استعمالیږی ځکه چه داتاریخی اومقدس اثرو «مسیحیو نو» ته خراب نشی.

لندن: «الکزاندر» دانګلستان دبحریې وزیر وویل چه د انګلستان بحریې د متحدینو د حربی مهماتو رسولو وروس ته، داسی خدمت وکړ چه شوروی عسکر ئی په یوه چلی تقویه کړه.

برلین: دمتحدینو حملی د «نتونو» د محاذ په ځینو برخو کښې رداو دمحاصری حلقه ئې په «اپریلیا» کښې ښه تراتنګه شوی ده.

خرګندونه

محمد یوسف وغیره اشخاص سامان آهن باب کار آمد حیوانات قوای مرکز را (از قبیل میخ کوب آهنی وګاو کش ومیخ طویله) حسب شرایط علیحده قرار داد نموده اند مرجع داو طلبی از تاریخ اول حوت الی بیست روز مدیریت لوازم قوای مرکز. (۵٤٤) ۲/۳